

ΑΝΑΣΤΕΝΑΡΙΑ
Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΑ ΠΙΧΙΣΙΑΝ
συνεχίζονται
καθ' ἐκαστην
αί 4-8
αυ 25-504

ΕΙΑ

ΜΟΝ

ΣΙΟΥ

(Συνείχεια εκ της 1ης σελίδος)
ναγραφωμεν, ως μᾶς τὴν διηγήθησαν οἱ ἀναστενάρηδες, ἡ μάχην οἱ θεορῶμενοι ὡς ἀναστενάρηδες τῆς Μελίκης, ἐγένετο τὸ παραδόσια.

Τὰ κρέατα τοῦ ταύρου, διενέμοντο ὡμὰ, εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐνθυμίζει τὴν «ερανομίαν» τῶν ἀρχαίων, καὶ τὴν «μοφαγίαν» τῶν Διονυσιακῶν τελετῶν. Μὲ τὴν διαφοράν ὅτι εἰς τὸ Κωστή καὶ Προδίδου, τὰ κρέατα ἐμυρίζοντο μὲν ὡμὰ, ἐπαγειροῦντο ὅμως ἰδιαιτέρως, ἀπὸ κάθε οἰκογένειαν.

Ὁ ταύρος ἦτο ἱερός, ἐτρέφετο δὲ καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἐπὶ τούτῳ, διὰ τὴν θυσίαν.

Μετὰ τὴν θυσίαν, καὶ τὸ γλέντι, οἱ ἀναστενάρηδες κρατοῦντες εἰς τὰ χεῖρα των, εἰδικὰς εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἐχούσας λαβὴν καὶ στολισμένας μὲ ἄνθη, κορδέλλας μεταξοτῆς, κουνιάδικας καὶ ἀκούρα ἀφιέρωματα εἰσέρχοντο ἀνυπόδητοι ἢ μὲ κάλτσες μόνον, εἰς μεγάλην ἀνθοκίαν ἀναθεύσαν ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐχόρευαν μὲ ὀστρον, μὲ φωνῆς, ἀναστεναγμούς καὶ ἐπιφωνήματα, ἐπάνω εἰς τὴν φωτιάν, χωρὶς νὰ καίονται διόλου.

Ἀπὸ τοὺς ἀναστεναγμοὺς αὐτοῦς, ἡ τελετὴ τῆς πυρᾶς, ὀνομασθῆναι ἀναστενάρια καὶ οἱ μεμνημένοι καὶ χορεύοντες, ἀναστενάρηδες.

Περίεργον δὲ εἶνε τὸ ἔξης. Κάποιος ἀναστεναγμὸς εἰς τὴν Θράκην, ἐπὶ ταυρικής μεθύσεως, ῥέει μὲν ἄνω εἰς τὴν φωτιάν καὶ νὰ χορεύσῃ φερόντας τὰ ἐστερδουλια (τασρούχια) τοῦ

Μετά τὴν ἐκκέκωσιν τῆς ἀνατολικῆς Θράκης ἀπὸ τὸν στρατὸν μας καὶ τὴν παράδοσιν τῆς χώρας εἰς τοὺς Τούρκους, οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἐφυγαν καὶ διασκορπισθέντες, ἐγκατεστάθησαν, ὡς πρόσφυγες εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφυγαν καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Κωστή, οἱ ὅποιοι θὰ ἦσαν 500 ἀκογιμένα, σχεδὸν καὶ Προδίδου, Βιζύης κλπ. ἔγκαταστάθεντες καὶ αὐτοὶ, ἄλλοι μὲν εἰς Μελίκην τῆς Βερροίας, ἄλλοι εἰς Μαυρολευκὴ τῆς Δράμης καὶ ἄλλοι εἰς χωρία τῆς Λαρίσης, καὶ ἄλλοι ἐσκορπίσθησαν ἐπὶ κ' ἐκεῖ, εἰς Κιλίκίς, Λαγκαδάς κλπ.

Ἀπὸ τότε ὅμως, ποὺ ἦρθαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν ξαναδοξώσαν, δημοσίᾳ ἐπὶ τῆς πυρᾶς, δι' αὐτὸς λόγους εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν μας θ' ἀναφέρωμεν.

Τὸ «Βουλγάρη» ἔμεινε εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Οἱ Βουλγάροι ἐχόρευαν, καθὲ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ἄλλὰ, πρὶν εἰθωμεν εἰς τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ δικοὶ μας, δὲν χορεύουν, ἀπὸ τότε ποὺ προσφυγοποιήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἄς δοῦμε, κατὰ πόσον τὸ ἔθιμον αὐτὸ, εἶνε βουλγαρικὸ, ἀπὸ τὰ λόγια τῶν προσφύγων τῆς Μελίκης.

Τοὺ φώναξαν, ὅμως, ἀμέσως ἐ

«Ἐβγα γάρησαν, γιατί θὰ κάμης τὰ ταυρούχια σου...» Καὶ πράγματι βῆκε καὶ τὰ ταυρούχια του ἦσαν μισοκάμμένα. Τότε τὰ ἔβγαλε, ἐμπῆκε εἰς τὴν φωτιάν καὶ ἐξηκούθησε χορεύον ἀνυπόδητος καὶ τὰ πόδια του τίποτε δὲν ἔπαθαν.

Ἡρώτισα τοὺς ἐν Μελίκῃ πρόσφυγας ἐκ Κωστή τῆς Θράκης, ἐπὶ δὲ τὴν πύρην τῶν ἀναστεναγμῶν, καὶ ἐβρίθην ἐξ ἄλλοι ἀπὸ ὁμοίωμα ἄλλου.

Μοὺ ἀπήτησαν ὅτι τὰ ξύλα ὅπου καίει, εἶνε ἀπὸ τὰ παλαιὰ φρακτῶν, ὠριμῶν ἰερῶν χωρῶν, ἡσῶν καὶ μωρῶν, περιφραγμένων, τὰ ὁποῖα σπάζουν καὶ πρέπει νὰ ἀντικατασταθῶν.

Ἡρώτισα ἐπίσης, ἂν ἡ φωτιὰ εἶνε μεγάλη καὶ ἀκούηθησαν ὅτι εἶνε σφοδρὰ ἀνάμεινον ἀνθρώπων, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑποροῦνε νὰ ψηθῶνε ὄσδια.

Τὰ χωρία Κωστή καὶ Προδίδου, ἔπαθαν πολλὰ κατὰ τὸν διαγῶνον τοῦ 1914 μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους. Εἰς τὰ 1914, περιήλθον εἰς τὴν Βουλγαρίαν.

Διὰ τὰ ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ αὐτὰ χωρία, ἦταν ἓνα βουλγαρικὸ, «Βουλγάρη» καλούμενον, καὶ οἱ Βουλγάροι τὸ λέγαυ «Μπουλγάρε».

Ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἀναστενάρηδες, ἐμνήθησαν καὶ οἱ Βουλγάροι τῶν χωριῶν αὐτῶν καὶ ἔδειξαν καὶ αὐτοὶ τὸν «ἀναστεναγμὸν» τῆς πυρᾶς τῆς Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, τὰ ὅποια ἐκτελεῖσθαι μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἑπιμαρτίαν (Νεοστινάρια) εἰς τὸ χωριὸν αὐτὸ, ἔφεραν οἱ Βουλγάροι τῶν ἄλλων συνοικισμῶν τῆς «Ἰλλουστρατίων» κ. Ζιράρ, ποὺ περιόδευεν πεντηταίως τὰ Βαλκάνια ἀντιλήπτας λαγραφικὸ ὄλιον, ὡς ἦν ἐπὶ προγονικὸ τῶν Βουλγάρων ἔθιμον, ποὺ τρεῖς νὰ ἐμφανισθῆν καθὸς τοῦ ἔθιγον.

Καὶ οἱ Βουλγάροι ἔδειξαν καὶ χόρευαν ἐπάνω εἰς τὴν ἀνθοκίαν γέρους «νεστινάρ», ὅπως τοὺς ὀνομάζουν καὶ ἔγραψεν ὁ Γάλλος δημοσιογράφος σελίδας εἰς τὴν «Ἰλλουστρατίων» θαυμάζοντας τὰ «πατρονομικά» τῶν Βουλγάρων ἔθιμα.

Οσοοοο

Μετὰ τὴν ἐκκέκωσιν τῆς ἀνατολικῆς Θράκης ἀπὸ τὸν στρατὸν μας καὶ τὴν παράδοσιν τῆς χώρας εἰς τοὺς Τούρκους, οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἐφυγαν καὶ διασκορπισθέντες, ἐγκατεστάθησαν, ὡς πρόσφυγες εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφυγαν καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Κωστή, οἱ ὅποιοι θὰ ἦσαν 500 ἀκογιμένα, σχεδὸν καὶ Προδίδου, Βιζύης κλπ. ἔγκαταστάθεντες καὶ αὐτοὶ, ἄλλοι μὲν εἰς Μελίκην τῆς Βερροίας, ἄλλοι εἰς Μαυρολευκὴ τῆς Δράμης καὶ ἄλλοι εἰς χωρία τῆς Λαρίσης, καὶ ἄλλοι ἐσκορπίσθησαν ἐπὶ κ' ἐκεῖ, εἰς Κιλίκίς, Λαγκαδάς κλπ.

Ἀπὸ τότε ὅμως, ποὺ ἦρθαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν ξαναδοξώσαν, δημοσίᾳ ἐπὶ τῆς πυρᾶς, δι' αὐτὸς λόγους εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν μας θ' ἀναφέρωμεν.

Τὸ «Βουλγάρη» ἔμεινε εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Οἱ Βουλγάροι ἐχόρευαν, καθὲ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ἄλλὰ, πρὶν εἰθωμεν εἰς τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ δικοὶ μας, δὲν χορεύουν, ἀπὸ τότε ποὺ προσφυγοποιήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἄς δοῦμε, κατὰ πόσον τὸ ἔθιμον αὐτὸ, εἶνε βουλγαρικὸ, ἀπὸ τὰ λόγια τῶν προσφύγων τῆς Μελίκης.

Πρῶτον πάλιν... βουλγαρικὰ ὀνόματα «νεστινάρη» (ἀναστενάρια) καὶ «νεστινάρ» (ἀναστενάρηδες), εἶνε καθαρῶς ἑλληνικὰ καὶ ἄς διαβεβαιώσω οἱ Βουλγάροι τὸν κ. Ζιράρ, καθὸς ὁ ἴδιος γράφει εἰς τὸ «Ἰλλουστρατίων», ὅτι:

— «Κανεὶς δὲν ξερεὶ τὴν ἱστορίαν τῆς λέξεως αὐτῆς. Καλεῖς δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἐξηγήσῃ. Ἡ ἔτυμολογία τῆς χωρῆς τῆς μῆσας εἰς τὴν νύχτα τοῦ χρόνου.»

Δεύτερον, ἡ ἐορτὴ αὐτὴ γίνεταί εἰς Κωστή, τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ εἰς Προδίδου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἐνίοτε. Εἰς τὸ Κωστή ὑπάρχει μὴν Ἁγίου Κωνσταντίνου, μεγάλη καὶ σπουδαία, ὅπου ἔορται καὶ πανηγύρια μ' ἀφιέρωματα πλοῦσια. Εἰς τὸ Προδίδου, ὑπάρχει ναὸς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

Ὁ χορὸς ἐπὶ τῆς πυρᾶς, γίνεταί ἀπαραίτητος μὲ εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ μὲ καμμίαν ἄλλην ἀγίαν εἰκόνα.

Οἱ Βουλγάροι τοῦ Μπουλγάρη, χορεύουν καὶ αὐτοὶ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ μὲ εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἐνῶ εἰς τὸ χωριὸν τῶν ὑπάρχει μόνον ναὸς τοῦ Προφήτου Ἡλίου, τὸν ὁποῖον καὶ πανηγυρίζουσι τῶν ἑσθῶν, χωρὶς πυροβάτων.

Ἐπισημαίνω τοὺς πρόσφυγας τῆς Μελίκης τὸ Μπουλγάρη εἰς τὴν ἀνατολικὴν Θράκην, ὅπου ἔορται τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ μὲ εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἐνῶ εἰς τὸ χωριὸν τῶν ὑπάρχει μόνον ναὸς τοῦ Προφήτου Ἡλίου, τὸν ὁποῖον καὶ πανηγυρίζουσι τῶν ἑσθῶν, χωρὶς πυροβάτων.

Οσοοοο

Κατὰ τὸν ἄρθρον ἱατρῶν καὶ ἱστορίας καὶ συγγραφῆς καὶ ἱστορίας τῆς Θράκης κ. Κων. Στάμ. Στάμ., τὸν μονάζοντα εἰς Σαβλίον, ἡ ἐορτὴ αὐτὴ εἶνε λείψανον ἀρχαίων μυστηρίων.

— Ἡ Θράκη, λέγει, ἦτο ἀπὸ ἀνέκαθεν ἡ χώρα τῶν Διονυσιακῶν τελετῶν καὶ ποικιλιῶν.

Εἶνε λοιπὸν ἐπισημὸν ἀπὸ παρεμεινον, μέχρι σήμερον ριζωμένη θεατικὴ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Θράκης, διάφοροι παραδόσεις, τελεταὶ καὶ ποικιλίαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μεγάλην ὁμοιότητα καὶ καταπληκτικὴν ἀνάλογον πρὸς τὰ ἀρχαία Διονυσία ἢ Βουκολία (μυστήρια) καὶ διετηρήθησαν ἀκαίμα ὑστερα ἀπὸ τρεῖς χιλιετίδας καὶ πλέον.

Ὁ κ. Κουρτίδης ἔχει γράψῃ καὶ σύγγραμμα περὶ Διονυσιακῶν μυστηρίων, Καθάρων κλπ. Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

... καὶ εἶχε εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Θράκης, διάφοροι παραδόσεις, τελεταὶ καὶ ποικιλίαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μεγάλην ὁμοιότητα καὶ καταπληκτικὴν ἀνάλογον πρὸς τὰ ἀρχαία Διονυσία ἢ Βουκολία (μυστήρια) καὶ διετηρήθησαν ἀκαίμα ὑστερα ἀπὸ τρεῖς χιλιετίδας καὶ πλέον.

Ὁ κ. Κουρτίδης ἔχει γράψῃ καὶ σύγγραμμα περὶ Διονυσιακῶν μυστηρίων, Καθάρων κλπ. Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοριοφίλοσπον καὶ σπουδαῖον Θράκα συγγραφέα τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Σαμοβράκη, καὶ βαθεῖος εἰς τὰ θρακικὰ ἐγκύφιανα, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπὸ τῆς τελετῶν ποὺ ἐγένοντο εἰς τὰ δάθη μακρυνῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

(Ἐξίτια τοῦ βίου)

ΟΙ ΗΘΝΩΝ

Μεταχειρίζεσθαι πάντοτε...

καὶ τῶν ἄλλων ἄς εἶναι μμμένα.